

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Viltnytt

Nyhetsbrev september 2022

| | Skicka vidare

Vad kan Länsstyrelsen bistå med angående rovdjuren?

Oavsett om det är en ensam varg som passerar förbi, vargar som väljer att stanna kvar i området eller ett lodjur som tassar igenom din trädgård väcker ofta närvaron av större rovdjur funderingar och oro hos människor kring hur man bäst skyddar sina tamdjur.

Rovdjur lever i huvudsak av vilt såsom älg, rådjur, kronhjort, dovhjort, vildsvin, hare och skogsfågel, men det händer även att rovdjur angriper och dödar tamdjur. Viltskadecenter sammanställer varje år statistik över rovdjursangripna tamdjur från alla län. Sammanställningarna visar att får är de tamdjur som löper störst risk att angripas av rovdjur medan angrepp på övriga tamdjur är mycket få.

Rätt till ersättning

Vid ett rovdjursangrepp ska djuren alltid besiktigas av Länsstyrelsens besiktningspersonal. Om bedömningen blir att tamdjuret dödats eller skadats av ett rovdjur har djurägaren rätt till ersättning av staten. Du har även rätt till ersättning för eventuellt merarbete i samband med angreppet, veterinärkostnader och eventuella utgifter som till exempel kadaverbilen.

SMS om angrepp

Länsstyrelsen har en gratis SMS-tjänst som heter *Beredskapslistan* som skickar ett SMS varje gång det förekommit ett rovdjursangrepp i länet. Är du intresserad av den informationen anmäler du dig via Länsstyrelsens webbplats. Efter ett angrepp kommer rovdjuret ofta tillbaka till samma plats för att äta av eventuella kadaver. Tanken med tjänsten är att tamdjursägare därmed kan hålla extra uppsikt över sina djur om det skett ett angrepp i närheten.

Bidrag till åtgärder

Det går även att söka bidrag för rovdjursavvisande stängsel. Bidraget är 50 kronor per meter och söks via Jordbruksverkets webbplats för mark med jordbruksblock, och hos Länsstyrelsen för mark utan jordbruksblock. Bidraget riktas till fårägare, eftersom det är på får som majoriteten av alla rovdjursangrepp sker. För rovdjursavvisande stängsel går det även att söka bidrag för ett nytt el-aggregat (max 5 000 kronor) och för röjning under godkänt stängsel en gång per år. Detta bidrag är 5 kronor/meter

stängsel och räknas som ett stöd av mindre betydelse. Du får inte ta emot mer än 20 000 euro i stöd av mindre betydelse under en treårsperiod.

Det går även att få bidrag för inköp av boskapsvaktande hund. Boskapsvaktande hundar lever tillsammans med fåren och har visat sig vara ett gott skydd mot rovdjur.

Kostnadsfri rådgivning

Du kan kontakta Länsstyrelsens besiktningspersonal för en kostnadsfri rådgivning innan du väljer att ansöka om bidrag eller innan arbetet med stängslet påbörjas. Det finns entreprenörer som arbetar med rovdjursstängsel och det finns föreningar som erbjuder hjälp med att sätta upp stängsel. För mer råd och information kontakta Länsstyrelsen eller Viltskadecenter.

Snart är det dags för älgjakt

Den 8 oktober börjar älgjakten i länet. Jakten bedrivs i älgskötselområden och licensområden som är registrerade hos Länsstyrelsen. Jakt som sker på oregistrerad mark får endast avse kalv under jakttidens första fem dagar.

Länsstyrelsen fastställer skötselplaner för älgskötselområdena och tilldelar älgar till licensområdena. Vi beslutar om fällavgifter och könskvotering samt ger rekommendationer för älgjakten.

Fällavgifter

Det kostar 1000 kronor att fälla en vuxen älg och 200 kronor att fälla en årskalv. Om en älg bedöms som otjänlig (detta avgörs av förordnade viltkasserare), kan Länsstyrelsen besluta att ingen fällavgift för detta djur behöver betalas.

Könskvotering

Inom licensområden tillämpas könskvotering av vuxna djur. Det innebär att licensområden får lika många han- som hondjur i sin tilldelning. Om tilldelningen består av ett udda antal djur, tilldelas övervägande andel han- respektive hondjur vartannat år. Genom könskvoteringen får älgstammen en bra fördelning mellan kor och tjurar, och dessutom tillräckligt många tjurar av god kvalitet.

Rekommendationer inför älgjakten

Länsstyrelsen ger följande rekommendationer för årets älgjakt:

- Om en ko har kalv, bör kalven eller kalvarna fällas före kon.
- Kalvavskjutningen ska vara minst 50 % av den totala avskjutningen. Det finns strategier för att öka kalvandelen i avskjutningen. Exempelvis genom en övertilldelning av kalv till jaktlag inom älgjaktområdet, genom en avlysningsjakt på kalv eller genom att fälla varannan kalv, varannan vuxen. Undvik restriktioner som begränsar kalvskytten.
- Sträva efter att genomföra den planerade avskjutningen, så länge kalvavskjutningen blir minst 50 % av den totala avskjutningen.
- Använd gärna avlysningsjakt framför allt på kalv inom älgskötselområden, om den planerade avskjutningen är svår att uppnå.
- Jägare och markägare ska bidra till de inventeringar som rekommenderas inom älgförvaltningen, bland annat spillningsinventering, älgobs, kalvvikter och åldersbestämning. Det är viktigt för att kunna utvärdera uppsatta mål. Även

lokal betestrycksinventering är värdefull för att följa upp förvaltningen av hjortvilt.

- I områden med täta stammar av exempelvis dovhjort och rådjur, bör jakten även inriktas på att minska deras antal. Hela hjortviltsamhället behöver hamna i balans med foderresurserna.

Älgspillningsinventering i Västra Götalands län 2021/2022

Under vintern 2021/2022 har 78 av länets 120 älgjaktområden genomfört spillningsinventering där resultatet skickas in till Länsstyrelsen. Det är sju fler områden än förra året

Vi ser en ökning av älgjaktområden som genomför spillningsinventering på flera håll i länet, vilket är jättebra. Bäst täckning är det i länets södra del, där man nu har ett bra underlag för sin älgförvaltning.

Spillningsinventering är en enkel inventeringsmetod där man med hjälp av ett stickprov skattar medeltätheten av älgspillningshögar. De skattade värdena kan i sin tur användas som index på antal älgar i området och därigenom beskriva förändringar mellan år. Spillningsinventering är därför ett värdefullt underlag i älgförvaltningen, bara den genomförs rätt och på samma sätt av alla.

Inventeringsresultatet ger ett underlag för förvaltningen av älgstammen. Arbetstimarna som läggs ned på inventeringen betalar sig i form av att man får ett viktigt beslutsunderlag. Det gynnar hela älgförvaltningen på alla nivåer inom älgförvaltningsområdet.

För att få ett statistiskt säkerställt underlag är det viktigt att tillräckligt många provytor inventeras. Det är också viktigt att inte lägga för mycket vikt vid resultatet från ett enskilt år. Spillningsinventeringen blir ett starkt verktyg först när man upprepar den årligen och på så sätt kan analysera trender (upp- och nedgångar) i populationen.

Att genomföra spillningsinventering på rätt sätt är viktigt. SLU och Länsstyrelsen har publicerat information och instruktionsmaterial som alla som genomför spillningsinventeringen bör läsa på innan varje. För att resultatet ska kunna användas behöver vi säkerställa att det inte blir felaktigheter i resultatet. Exempel på felkällor kan vara att man inte rensar på hösten och räknar spillningshögar som gjorts tidigare på året, inventeringsytan inte är exakt 5,64 cm från centrumpinnen eller att inte alla marktyper inventeras eller att inga ytor inventeras utan man sätter ett påhittat antal högar i protokollet. Det kan också bli fel när resultaten förs in i datafiler som sedan skickas vidare till skötselområdet och till slut till Länsstyrelsen. Ibland fattas det siffror, ibland är det något fel i någon formel i det Excelark man använder.

Som ett led i att minimera fel, finns nya kartor med de nya traktnamnen, nya inventeringsprotokoll och nya sammanställningsprotokoll. Använder ni kartor, protokoll eller sammanställningsprotokoll med det gamla traktnamnet, gör en beställning hos Länsstyrelsen av nya kartor och protokoll för ditt ÄSO. På älgdata kan ni sedan ladda ner filer till GPS och telefon som visar trakter och ytorna som finns i varje trakt.

Sedan 2013 arbetar Länsstyrelsen tillsammans med Svenska Jägareförbundet för att fler älgjaktområden ska genomföra spillningsinventering och håller årligen utbildningar i ämnet. Sedan 2016 kan inventeringsområden söka bidrag från Länsstyrelsen för utförd spillningsinventering. Bidraget är för närvarande 1,5

kr/inventerad provyta. Bidraget delas ut till de jaktområden som redovisar resultatet till Länsstyrelsen inom utsatt tid.

Vill du veta mer om länets spillningsinventering?

På Länsstyrelsens webbsida finns information och instruktioner om bland annat älgspillningsinventering.

Du kan också kontakta Länsstyrelsens vilthandläggare.

Beslut om skyddsjakt efter dovhjort

Det finns områden i länet som har stora problem med en ökande dovhjortsstam. Främst orsakar hjortarna skador i växande gröda, men det händer även att de blir närgångna i områden med bebyggelse. Andelen beviljade skyddsjakter i dessa områden har årligen ökat både med antal beslut och med antal djur som tillstånden omfattar. För att försöka komma till rätta med problemen i dessa områden har Länsstyrelsen fattat ett mer övergripande och flerårigt beslut om skyddsjakt efter dovhjort. Beslutet är giltigt under perioden 16 oktober 2022 till och med den 28 februari 2025 och omfattar 1 500 dovhjortar per år som får fällas inom ett avgränsat område enligt kartan nedan.

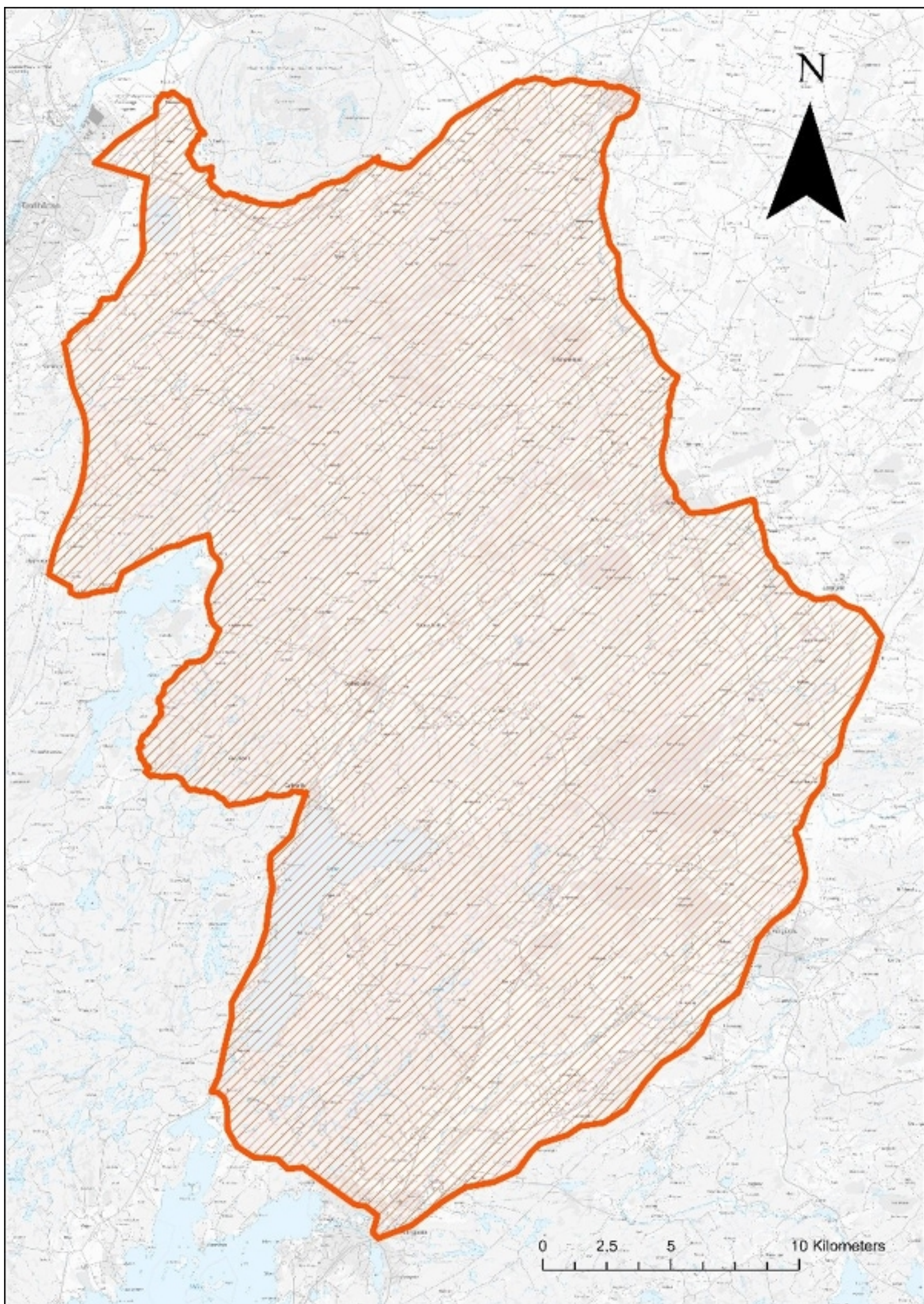
Jakten får bedrivas under hela dygnet och året runt med hjälp av rörlig belysning och de dovhjortar som fälls med stöd av beslutet tillfaller jakträttshavaren. Beslutet har diarienummer 218-57389-2021.

Beslutet har tolv villkor:

- berörd jakträttshavare lämnat sitt medgivande.
- Jakt bedrivs efter dovhjort som uppträder i grupp om minst fem individer vid fält med oskördad gröda, där de befaras bidra till allvarliga skador.
- Jakten utförs som smyg- eller vaktjakt.
- Varje person som bedriver jakt i enlighet med beslut om skyddsjakt den 12 september 2022 med diarienummer 218-57389-2021, ska medföra en kopia av beslutet.
- Jakten ska bedrivas med största möjliga hänsyn till såväl berörd art som övrig fauna och allmänheten.
- Högst ett djur per grupp får fällas vid ett och samma jakttillfälle.
- Jakt efter vuxna handjur får inte ske under tidsperioden 21 oktober till den 15 november. Under övrig tid får det minsta handjuret i gruppen fällas.
- Hind som åtföljs eller kan antas åtföljas av kalv får ej fällas under tidsperioden 1 april till den 30 september.
- På fastighet där skyddsjakt bedrivits med stöd av detta beslut får man inte utfodra hjortvilt under beslutets giltighetstid.
- Jakten ska ske i kombination med andra skadeförebyggande åtgärder som till exempel att använda ljus- och ljudskrämmor, mänsklig närvaro, uppsättning och förflyttning av skrämselfigurer, använda viltskyddsmedel eller skott i marken.

- Jakten får inte bedrivas inom naturreservat eller områden med särskilda bestämmelser till skydd för djurlivet utan att Länsstyrelsen eller Naturvårdsverket har lämnat sitt medgivande.
- Rapporteringsskyldighet ska fullgöras enligt beslutet senast 14 dagar efter att dovhjort har fällts.

Eftersom dovhjortarna orsakar så pass allvarliga skador på grödor och det inte finns någon annan lämplig lösning än skyddsjakt (i kombination med andra skadeförebyggande åtgärder), bedömer Länsstyrelsen att ett mer omfattande beslut om skyddsjakt kan vara ett sätt att komma till rätta med problemet.

Regler kring bäver

Bävern är en art som faktiskt bidrar till att öka den biologiska mångfalden. Genom sina dämmen och sökande efter föda skapar den viktiga miljöer för andra arter, både land- och vattenlevande. Bäverdammar skapar ibland även stora problem i form av översvämningar. Dessa kan orsaka skador på vägar, broar, järnvägar, jordbruksmark, skog, byggnader och vattentäkt.

Bävern bygger både dämmen och hyddor (boplats). Det är inte alla bävrar som bygger hyddor, ibland gör de en bohåla genom att gräva en håla i strandbrinken eller åkanten.

Boplatsen (bäverhyddan) och det dämme som reglerar vattennivån vid boplatsen betyder mycket för bäverns möjligheter att överleva under vintern. Is och för lågt vattenstånd kan leda till att bävern dels får svårt att komma åt sitt matskaffer, dels inte får tillräckligt skydd. Att riva boplatser och dämmen under vinterhalvåret kan därför orsaka skada och utsätta bävern för onödigt lidande.

När behövs tillstånd?

I Västra Götaland får bäverns dämmen (inte boplats) rivas den 1 maj till och med den 30 september utan särskilt tillstånd från Länsstyrelsen. Observera att detta endast gäller för markägare och jakträttsinnehavare.

Från den 1 oktober till den 30 april krävs det däremot tillstånd för att få riva bäverdämmen. Rivning av boplats, utan tillstånd, är förbjudet hela året.

Om man inte lyckats reglera stammen under ordinarie jakt och det finns behov av skyddsjakt utanför den allmänna jakttiden kan Länsstyrelsen lämna tillstånd till det. En förutsättning är dock att jakten är nödvändig för att förhindra allvarlig skada och att det inte finns någon annan lämplig lösning. Skyddsjakt under fredningstiden innebär alltid risk för att ungar görs föräldralösa. Årsungarna är beroende av föräldrarna ända fram till den allmänna jakttidens början (1 oktober-10 maj).

Tillstånd att använda Conibearfälla

Fångst med slagfällan Conibear är en effektiv jaktmetod för bäver, men det krävs både utbildning och tillstånd för att få använda fällan. Länsstyrelsen kan ge tillstånd i områden där det finns särskilda skadeproblem av bäver, men eftersom fällan är en kanadensisk utter- och bäverfälla är vi restriktiva till fällfångst med Conibearfälla i områden där det finns utter.

Om nyhetsbrevet

I Viltnytt publicerar vi aktuell information om förekomsten av klövwilt och rovdjur i länet, främst lo och varg. Här står också om skyddsjakt och om bidrag och ersättningar för att skydda tamboskap.

Länsstyrelsen Västra Götalands län
403 40 Göteborg | 010-224 40 00 | vastragotaland@lansstyrelsen.se

Har du fått detta mail vidarebefordrat?
[Starta en egen prenumeration här.](#)

[Så hanterar vi dina personuppgifter](#)
[Avregistrera prenumeration](#)

Följ oss i sociala media

Dela detta utskick

